

שיחת השבוע

הרב יוצא לאור על-ידי צעירי-אגודת-חב"ד - המרכז • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף-יצחק אהרונוב

יש חדש

אור בכל הארץ

אלפי פעילים של צעירי-חב"ד פועלים בימים האלה במבצע חנוכה. הם מביאים את שמחת החג לכוחות הביטחון, למאושפזים במרכזים רפואיים, לקשישים בבתי-אבות, לריכוזי עולים ואף לבתי-כלא ועוד, ומזכים את הציבור בהדלקת הנרות. אלפי חנוכיית הוצבו במרכזי הערים, והן מפרסמות את נס חנוכה ומזכירות לציבור את החג. אלפי חנוכיית הותקנו על כלי-רכב, ואף הן תורמות לפרסומי ניסא'.

חיזוק נפגעי הטרור

ביום שני בערב, נר שיש של חנוכה, יקיים מטה צעירי-חב"ד למען נפגעי הטרור פעילות ארצית בססמה האור ינצח. בכל רחבי הארץ יהיו אי"ה הדלקות נר חנוכה מרכזיות, בסימן הזדהות עם משפחות נפגעי הטרור. בערב הזה ידליקו את הנרות נציגי המשפחות, ובכך יפגינו את נחישותו של עם-ישראל לגבור על כל הקשיים ולהוסיף לשאת את אור האמונה והביטחון בה'.

לגעת במקדש

ביום רביעי, ראש-חודש טבת, יהיה אי"ה בחצור הגלילית כינוס חנוכה מיוחד שנושאו: **לגעת במקדש**. הכינוס נועד להעמיק את תודעת המקדש ומשמעותו. יישאו דברים בין השאר: הרב שמואל אליהו רב העיר צפת, והרב ישי קלי מבית-חב"ד בחיפה. כמו-כן תועלה ההצגה 'בית ה' נלך' של מכון המקדש. טל' 052-5698758.

זמני השבוע

ניו-יורק	דטרויט	מיאמי	לוס-אנג'לס
4:11	4:42	5:11	4:26
5:13	5:46	6:06	5:24

המולד: יום שני, 9 בבוקר, 48 דקות ו-4 חלקים
ראש-חודש טבת: ביום השלישי וביום הרביעי

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 60840
טל' 972-72-2770100 • פקס 972-3-9606169
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

מלחמת החשמונאים אקטואלית מתמיד

את מקומה של התרבות ההלניסטית החליפה התרבות המודרנית. היא מקדשת ערכים כללי-אנושיים, בזה לערכי אמונה ומסורת, ודוגלת בטשטוש הגבולות בין בני-אדם ובין עמים

וש חגים שמקבלים משמעות מיוחדת ואקטואלית בתקופות מסוימות. למשל, יהודים בימי השלטון הקומוניסטי חשו הזדהות עמוקה עם חג-הפסח, המבטא את היציאה מעבדות לחירות. בימי השואה חשבו יהודים על פורים וציפו למפלתו של צורר היהודים, כפי שאירע בימי מרדכי ואסתר. אולם חנוכה הוא חג אקטואלי בכל עת ובכל זמן, כי סיפורו של חנוכה הוא בעצם סיפור חיינו-שלנו.

כשמספרים את סיפורו של נס חנוכה מתחילים בדרך-כלל בתיאור הגזרות של אנטיכוס ורדיפת הדת היהודית בידי קלגסיו, אך הסיפור האמיתי מתחיל הרבה קודם, עם עלייתה של יוון ופריחת התרבות ההלניסטית. תרבות זו הייתה פתוחה לכול, לא הבדילה בין עמים ושבטים. מי שאימץ אותה ודיבר בשפתה – נתקבל כחלק טבעי ממנה. ומכיוון שיוון הייתה מעצמת-העל, הרי אימוץ התרבות היוונית העניק למעשה כרטיס כניסה לעולם הרחב.

זרועות תמונו

לא ביום אחד נוצרו בעם-ישראל המתיוונים. בתחילה הייתה ההשפעה היוונית מתונה למדי. יהודים אמרו בליבם שאפשר לטעום מן התרבות היוונית ולהישאר יהודים מאמינים ויראי-שמים. אלא שהדור הצעיר כבר הלך עוד צעד לקראת התערות בתוך העולם החדש והמודרני, והדור השלישי כבר נטש לגמרי את היהדות, התיוון, ואף קידש מלחמה על אֶחיו, שנשארו נאמנים למסורת אבותיהם.

למעשה, זה בדיוק האתגר העומד לפנינו. את מקומה של התרבות ההלניסטית החליפה התרבות המודרנית. זו שוטפת אותנו מכל כיוון אפשרי. היא מקדשת ערכים הומניים כללי-אנושיים, בזה לערכי אמונה ומסורת, ודוגלת בטשטוש הגבולות בין בני-אדם ובין עמים.

ההתמודדות עם השיטפון הזה אינה קלה. בני-אדם, מטבעם, אוהבים להיות חלק מהעולם הגדול והרחב, ולא להרגיש חלק מקבוצה נבדלת ושונה. הדבקות בערכים היהודיים והשמירה על הייחוד היהודי גם מוצגת על-ידי התרבות

העולמית כאחיזה בנושנות וכרעיון שאבד עליו כלה. לא קל להישאר מחובר לשורשים מול הפיתוי הקורץ להיסחף אחר רוחות הזמן וליהנות ממנועמי החיים.

בשנים האחרונות המאבק הזה נעשה מורכב וקשה עוד יותר. אם בעבר הוא התנהל בין הכוחות הטבעיים הקיימים בעם-ישראל, כיום הוא מכונן באמצעות קרנות אדירות, שמאחוריהן מעצמות זרות. בעת האחרונה התחיל להיחשף קצה הקרחון של מעללי 'הקרן החדשה לישראל' (או בתרגום מדויק יותר של שמה האנגלי: 'הקרן לישראל חדשה'), ומתברר שהיא שולחת זרועות תמונו לכל תחום בחיינו, מפעילות מאות עמותות וארגונים שמטרתם אחת – לרוקן את החברה הישראלית מנשמתה היהודית ולהפוך אותה לעוד דמוקרטיה מערבית, נטולת זהות ומשמעות.

פך השמן שלנו

העם היהודי עומד עכשיו מול מתקפה עזה ורבת-פנים, בשאיפה לבלום את מגמת החזרה לשורשים ואת התגברות התודעה היהודית. יהודים רבים הבינו, כמו החשמונאים בימים ההם, שבלי שיבה למסורת היהודית לא יהיה לנו קיום. הם רואים את גלי ההתבוללות בעולם ואת חלחולה של ההתבוללות גם לתוך העם היהודי בארץ-ישראל. הם חשים בעומק נפשם שחייבים לעצור את הסחף ולהיאחז בכל הכוח בשורשים העמוקים של עמנו.

זה מאבק של מעטים מול רבים. מולנו עומדים כוחות גדולים ועתידי הון. הם מגובים באנשי אקדמיה וביגבורי תרבות ואמנות. אבל לנו יש מה שלעולם לא יהיה להם – פך שמן קטן, חתום בחותמו של הכוהן הגדול. יש בנו אמונה פנימית עמוקה שנצח ישראל לא ישקר. אנחנו יודעים בכל ליבנו ונשמתנו שאם ניכנע לרוחות האלה, לא נהיה חלילה יהודים.

נדליק אפוא את נרות החנוכה, נתחבר לעוצמות-הרוח של מתתיהו ובניו, ובעזרת ה' נזכה גם אנו לראות את ניצחון האמונה היהודית על כל הקמים עליה.

כששבת וחנוכה משתלבים יחדיו

לכן עשו את כל המלאכות האלה בשבת, וביתר שאת, שכן העבודה בשבת הייתה כפולה מבימות החול.

התבטלות מוחלטת

זה גם השילוב שחל בשבת חנוכה: השבת מרימה את העבודה של חנוכה לדרגה של שבייתה ממלאכה, שהאדם אינו צריך לעשות שום פעולה, אלא הוא מתבטל לגמרי אל הקב"ה, עד שהוא נעשה כלי לפעולתו של הקב"ה שעוברת דרכו. וכפי שהדברים הם גם בפשטות – הנר שהדליק היהודי לפני השבת מאיר גם בשבת, בלי שהיהודי יצטרך לעשות פעולה כלשהי.

שבת חנוכה נותנת אפוא כוח לפעול גם בימות החול מתוך תחושה של התבטלות לקב"ה. השבת מחדירה את ההכרה שבעצם הקב"ה עושה הכול, אלא שהוא רצה כי פעולות מסוימות יעברו דרך היהודי, אבל גם אז אין זו מלאכתו של היהודי אלא 'מלאכת שמים'. ומימי החנוכה בכלל ניתן הכוח לעבודה בדרך זו במשך השנה כולה.

(התוועדות תשמ"ח כרך ב, עמ' 127)

הדבר יובן בהקדמת שאלה בסיסית על עצם העבודה שבמשכן ובבית המקדש עשו מלאכות בשבת. למשל, הבעירו אש והקריבו קרבנות, בשעה שהתורה מזהירה: "לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת". אמנם הדבר נלמד מהדיוק "בכל מושבותיכם", שבא להוציא מהכלל את בית המקדש, אך מה הטעם שעבודת המקדש כרוכה דווקא בעשיית מלאכות האסורות בשבת?

מלאכת שמים

ההסבר הוא, שאיסור המלאכה בשבת נובע מכך שבשבת הקב"ה 'נח' ממעשה בראשית ועומד למעלה מענייני העולם, אבל בכל הקשור למלאכת שמים – עבודה זו קיימת גם בשבת, כמאמר חז"ל: "ממלאכת עולמו שבת, אבל לא ממלאכת צדיקים".

לכן הותר לעסוק במלאכה במקדש, כי שם האיר גילוי אלוקות שלמעלה מהעולם, והמלאכות במקדש לא היו בגדר 'מלאכת עולמו' אלא 'מלאכת שמים'. מלאכה זו היא-עצמה התוכן של יום השבת – גילוי אלוקות שלמעלה מהעולם.

מושג 'שבת חנוכה' מחבר שני עניינים נפרדים ואף מנוגדים. השבת היא מהתורה, ואילו חנוכה מדרבנן. בשבת המלאכה אסורה ואילו בחנוכה המלאכה מותרת, ויתרה מזו, המצווה העיקרית של חנוכה היא להדליק נרות – מלאכה האסורה בשבת.

גם במשמעותם הרוחנית השבת וחנוכה מייצגים תחומי פעילות מנוגדים: חנוכה מסמלת את העבודה בהארת השוק ב'נר מצווה ותורה אור', עד שיכלו כל המורדים בקדושה; ואילו בשבת משביתים ומבטלים את מלאכת השוק, מתעלים מעבודות החולין ועוסקים בפעילות בתוך תחום הקדושה עצמו.

למה עבדו בשבת?

אבל שבת חנוכה מעבירה מסר שלא צריכה להיות סתירה בין השבת לבין חנוכה, ואף צריכה להיות ביניהם השפעה הדדית. אך כיצד מתיישבים יחדיו שני העניינים האלה, שלכאורה מייצגים כיוונים מנוגדים?

מן המעיין חנוכה | מאת הרב אליעזר ברוד

אמרת השבוע

נס שלא נשרף

בנו של רבי יצחק אייזיק מזידיטשוב נשא את בתו של רבי אברהם מסטרטין, ולאחר חתונתו היה סמוך על שולחנו של חותנו. כשבאו ימי חנוכה ראה שחותנו מאריך מאוד בכל ערב בשירות ובתשבחות לאחר הדלקת הנרות.

החל הבן לתמוה על אביו, שנהג לעשות את ההדלקה ואת אמירת המזמורים במהירות, ובתוך כרבע שעה היה מסיים הכול.

כשנפגש עם אביו שאלו לפשר הדבר. השיב לו רבי יצחק אייזיק: "באמת מעשה ניסים הוא שבשעה שאני מברך על הנרות אינני נשרף עמהם, ואתה רוצה שאעסוק בהדלקה שעה ארוכה!?"

(הרבי מליובאוויטש)

אור לנשמה

על-ידי חנוכה נתגלה אור הפנים, בחינת "אור ה' פניו אלקי ויחונך". חנוכה מרעיף אור-אין-סוף לנשמה.

(רבי נחמן מברסלב)

מהות המלחמה

מלחמת היוונים הייתה "להשכיחם תורתך ולהעבירם מחוקי רצונך". וכמאמר (ויקרא רבה יג) "כתבו לכם על קרן השור שאין לכם חלק באלוקי ישראל". כל המלחמה הייתה נגד אלוקות היוונים הסכימו שילמדו תורה ושיקיימו את המצוות מסוג ה'משפטים' וה'עדות', אבל שלא יוזכר שהיא תורת ה' ושהמצוות הן חוקי רצונו יתברך; שלא להזכיר בתורה ובמצוות את העניין האלוקי.

(היום"ם)

להאיר החוצה

"נר חנוכה מצווה להניחה על פתח ביתו מבחוץ" (שבת כא,ב). הגורם לטומאת המקדש וקודשיו היו המתיוונים, מי שמצאו עניין בקליפה החיצונית, בתרבות חוץ ובעבודה זרה. מטרת נרות חנוכה להאיר את הקדושה על הנמצאים בחוץ, על העומדים מרחוק.

(המגיד מקוזניץ)

החוצפה גוברת

מובא בפוסקים שעכשיו מדליקים בפנים, כי בזמן שלפני ביאת המשיח התגבר החוצפה, ומי שיושבים בתוך המחנה הם הנלחמים כנגד לומדי התורה ומקיימיה. לכן מדליקים נרות בפנים, לבטל כוחם וחכמתם מבפנים.

(בני יששכר)

סגולה לחיים

"לשנה אחרת קבעום ועשאוים ימים טובים בהלל והודאה" (שבת שם). ימי חנוכה הם ימי סגולה ותרופה לחיים, כי קבעום להלל ונאמר בו "לא המתים יהללו י"ה".

(חידושי הרי"ם)

ככה מדליקים

סיביר הקפואה. מרדכי חנוני, בן למשפחה חסידית חמה באוקראינה, 'זכה' לשבת במחנות כפייה בסיביר עשרים ואחת שנה. הוא היה אחד מרבים שנאסרו ונשלחו למחנות כפייה על-ידי השלטון הקומוניסטי.

בכל שנות גלותו הצליח לשמור את השבת ולאכול אוכל כשר. שמירת הכשרות התאפשרה בזכות אימו, שהתמיהה לשלוח לו חפצים בעלי ערך, ותמורתם קנה מהאסירים מזון כשר.

במרוצת השנים עברו על מרדכי תלאות רבות. לא אחת עמד מול סכנה ממשית לחייו, ואך בנס ניצל. בעוז-רוחו ובנשיאת-חן מיוחדת למד להסתדר עם הגרועים שבאויביו.

ימי החנוכה קרבו ובאו, ושאלת הדלקת הנרות הטרידה את מרדכי. הוא ידע היטב את הסכנה הכרוכה בדבר, אך היה נחוש לקיים את המצווה. עמו במחנה היו עוד שמונה-עשר צעירים יהודים, ומרדכי היה המבוגר מכולם.

הצעירים התלהבו מיד והציעו רעיונות. אחד התנדב להכין פתילות משאריות בגדים. חברו הרדיע שיכין מעין חנוכיה. האחרים הבטיחו להשיג מרגרינה, שתשמש במקום שמן.

ערב ראשון של חנוכה. הם סיכמו להיפגש במקום שלא יעורר חשד בעיני שומרי המחנה. בשעה המיועדת התגנבו זה אחר זה אל צריף חשוך והמתינו בהתרגשות לטקס ההדלקה.

כולם כבר היו בפנים. החנוכיה המאולתרת עמדה מוכנה על ארגז עץ. מרדכי נתכבד להדליק את הנר הראשון.

בהתרגשות רבה בירך את שלוש הברכות, בהדגישו את המילים "...בימים ההם בזמן הזה". קריאות 'אמן' נרגשות נשמעו מפי כל בני החבורה.

עיני כולם הביטו בערגה בלהבה הקטנה שהחלה לרצד. מחשבותיהם נשאום הרחק-הרחק. כל אחד ואחד חשב על בית אביו ואימו, על הימים המאירים של ימי החנוכה ואווירתם המיוחדת.

ופתאום...דפיקה עזה בבלת. פתיל מחשבותיהם ניתק. עיניהם ננעצו בדלת הצריף הרעועה. כעבור רגע נפרצה הדלת ואל החדר נכנסו זקיפים חמושים משומרי המחנה. בצעקות ובקללות כבלו את ידי כולם והובילו למאסר. בני החבורה הועמדו ל'משפט'. כללי המשחק היו ידועים מראש. במחנות הכפייה לא היה צורך בהאשמות

מבוססות כדי לתפור תיק לאדם ולהאשימו במרידה. הם נכנסו אל תוך האולם הצר בבית-המשפט המאולתר. שופט חמור-סבר ישב בקדמת האולם, ומולו עמדו מרדכי

וחבריו הצעירים. בהיותו המבוגר שבחבורה ויוזם הרעיון הטילו עליו מפקדי המחנה את מלוא האחריות למעשה. הם ציפו לעונש חמור, ובכל-זאת

הופתעו לשמוע כי הם מואשמים במתן סיוע לאויב. "הצעירים הדליקו נרות כדי לאותות לאויב", אמר התובע. "על-כן יש להשית עליהם גזר-דין מוות!". השופט פנה אל מרדכי ושאל: "יש לך מה לומר לזכותך?".

ליבו של מרדכי הלם בחוזקה. הוא התגבר ושאל: "האם ההאשמה הזאת היא רק עלי או על כל חבריי?".

בקור-רוח מצמרר השיב השופט: "כל חבריך מורדים המתנגדים למשטר, ולכן העונש יושח על כולכם".

מרדכי לא היה יכול עוד לכלוא את סערת-נפשו. הוא לא היה יכול לשאת את המחשבה שחבריו יומתו בגללו. כבי בלתי-נשלט פרץ מעיניו, ודמעיותו זלגו ללא הרף. שנים רבות של סבל התפרצו באחת.

השופט הביט בדממה במרדכי המתייפח, ולאחר כמה דקות מתוחות הורה לו להתקרב אליו. מרדכי עשה כדבריו, ואז שאלו השופט שוב, עדיין בקול זועף: "יש לך דבר-מה לומר להגנתך?".

מרדכי אזר את כל כוחו ואמר בהחלטיות: "יהודים אנחנו. בסך-הכול רצינו לקיים את מצוות דתנו ולהדליק נרות לכבוד חג החנוכה".

פני השופט השתנו מעט. הוא קם ממקומו והחל להתהלך אנה ואנה. פתאום פנה אל השומרים וביקש מהם לצאת עד שיקרא להם.

בבית-המשפט נותר השופט לבדו עם הצעירים היהודים. הוא פנה אל מרדכי ואמר: "נרות חנוכה אמרת? נרות חנוכה?". התרגשות מזורה נשמעה בקולו, והוא המשיך: "הידוע אתה כיצד מדליקים נרות חנוכה? הנה, אני אלמד אותך איך להדליק...".

היהודים הביטו בו בהשתאות, והשופט לקח את כל דפי האישום וקירב אותם אל העששית שעל שולחנו. בתוך דקות בערו הדפים ולא נותר מהם אלא אפר.

הצעירים עמדו נדהמים ולא העזו לפצות פה. לאחר מכן לחץ השופט על הכפתור וחילי המשמר נכנסו. פני השופט הביעו שוב זעם, והוא הורה לשומרים לקחת את כל הצעירים ולפרסם, כדי שלא ייפגשו. "מורדים אלו אינם שווים אפילו את העונש המגיע להם", סינן לעבר החיילים.

אולם בית-המשפט התרוקן. רק מרדכי נותר על מקומו בעוד השופט קם לצאת. ואז גחן השופט לעברו ובקול חנוק מדמעות לחש באוזנו: "יהודי אני! מבקש אני ממך דבר אחד – אגן ספר לדורות הבאים איך מדליקים את נרות החנוכה...".

(על-פי 'סיפורו של חג – חג החנוכה')

לומדים גאולה | מאת מנחם ברוך

משיח שהוא נסין

ב אחת מנבואות הגאולה נאמר (מיכה ה,ד): "והקימונו עליו שבעה רועים ושמונה נסיכי אדם". הגמרא (סוכה נב,ב) מפרטת מי הם שבעת ה'רועים' ושמונה ה'נסיכים': "מאן יניהו [=מי הם] 'שבעה רועים'? – דוד באמצע, אדם, שת ומתושלח מימינו, אברהם, יעקב ומשה בשמאלו. ומאן יניהו [=ומי הם] 'שמונה נסיכי אדם'? – אדם, ישי, ושאל, ושמואל, עמוס, וצפניה, צדקיה, ומשיח ואליהו". נמצא שהמשיח הוא אחד מ'שמונה נסיכי אדם'.

המהרש"א בפירושו מסביר: "שבעה רועים – רועים, הם מנהיגים של הדור, יהיו שבעה. דוד באמצע, דוגמת מנהיגי עולם האמצעי, שהם שבעת כוכבי לכת, והשמש באמצע, כמו שכתוב במלכות בית דוד: כי כשמש ינון וגו'... דהיינו, שהוא, דוד, יהיה העיקר בין המנהיגים הללו. וקראם 'רועים' במקום 'מנהיגים', כי ברובם מפורש שהיו רועים ממש בעולם הזה: דוד רועה צאן אביו, יעקב צאן לבן, משה צאן יתרו, שת נאמר בו 'כי שת לי אלוקים זרע אחר תחת הבל וגו'', והבל היה רועה צאן".

לאחר מכן המהרש"א מסביר שאף שהמשיח נחשב אחד מ'שמונה נסיכי אדם', בכל-זאת הוא ימלוך על כולם: "הא ודאי דמשיח ימלוך על כולם, כמו שכתוב: 'ומלך אחד יהיה להם', אלא ש'מכל-מקום אלו השבעה דחשיב יהיה להם קצת שררה ונסיכות, וקבלה היה בידם שאלו השבעה יהיו עם מלך המשיח".

סיכה בשמן

מה משמעות המילה 'נסיכים'? ה'צמח-צדק' מקשר זאת עם הפסוק שנאמר על המשיח (תהילים ב,ו): "ואני נסכתי מלכי על ציון הר קדשי". כלומר, 'נסיך' הוא מאותו שורש של המילה 'נסכת'. ה'צמח-צדק' (ברשימותיו לתהילים שם) מפרש את משמעות ה'נסיכה' מלשון סיכה בשמן: "לכאורה זהו עניין משיחה, והיינו שנקרא משיח על שם שנמשח בשמן".

במקום אחר (ספר הליקוטים ד"ח ערך נסיכים) ה'צמח-צדק' מקשר זאת לחנוכה: "נסיכי גם-כן לשון סוך בשמן... והרב המגיד פירש 'שמונה' גם מלשון שמן. וכך נר חנוכה הוא בשמן. וזהו גם-כן עניין חשמונאי, שהוא לשון גדולה ושררה, כמו 'אתיו חשמנים', היינו כמו נסיכי אדם". וכך כותב בפירוש רבנו הזקן (תורה אור מקץ לב,ג): "עניין שמונה נרות דחנוכה הם כנגד שמונה נסיכי אדם".

מעלת הגילוי לעתיד

הרבי מליובאוויטש מסביר באחד ממאמרי החסידות שלו (תורת מנחם כרך כא, עמ' 278): "מספר שמונה הוא למעלה ממספר שבעה... וזהו גם-כן מה שמצינו בעניין שבעה רועים ושמונה נסיכי אדם, שבין שבעה רועים נמנה משה רבנו ע"ה, שהוא כללות כולם, ובין שמונה נסיכי אדם נמנה משיח. והעניין בזה, שמשה הוא השביעי, וכל השביעים חביבין... ולכן ניתנה תורה על-ידו. אמנם משיח הוא משמונה נסיכי אדם, שזה עניין נעלה יותר... וכידוע בעניין מעלת הגילוי דלעתיד... ולכן ילמד משיח עם האבות ועם משה רבינו, לפי שמשמיה הוא למעלה ממש... ועל-פי זה יובן הטעם שחנוכה הוא שמונה ימים, לפי שבחנוכה מאיר מעין הגילוי דלעתיד, כידוע".

ובמאמר מחנוכה תשל"ח (ספר המאמרים מלוקט כרך ב, עמ' כג) הוא מדבר על מעלתה המיוחדת של מצוות נרות חנוכה, "שמצווה זו שייכת במיוחד לישועה וההצלה, הגאולה שתהיה על-ידי משיח, מכיוון שמשמיה, וכן אליהו מבשר הגאולה, הם מהשמונה נסיכי אדם, עניין שמונה נרות דחנוכה".

ובשיחת שבת פרשת וישב, א' דחנוכה, תשמ"ז (התוועדות תשמ"ז כרך ב, עמ' 99): "ובפשוטו – גאולה אמיתית ושלמה על-ידי משיח-צדקנו, אחד ומיוחד משמונה נסיכי אדם, שהם דוגמת שמונת ימי חנוכה, ביחד עם בניין וחנוכת בית-המקדש השלישי, שבו ידליק אהרון כהן גדול את המנורה, ולא רק מנורה בת שבעה קנים, שהיא בדוגמת כינור של שבעה נימין, אלא גם כינור של שמונה נימין, שהוא בדוגמת שמונה נרות דחנוכה".

אפשר לראות גם בחושך

לברוח ממרה שחורה ולהיות שמח בחלקי, הוא אומר, ונותן לכולנו שיעור באמונה.

החושים האחרים רגישים

לצד האירועים הוא מלמד, ואוהב במיוחד ללמד ילדים של 'חינוך מיוחד'. "זה אתגר ללמד אותם ולהכניס אותם לעולם המוזיקה", הוא מסביר. איך אפשר ללמד ילדים בלי לראותם? – "ברוך השם, אני מנצל את החושים האחרים, כמו השמיעה והריח. החושים האלה פועלים אצלי בעוצמה גבוהה הרבה יותר, ומאפשרים לי לנהל חוג בהצלחה רבה".

מאיר מתגורר במודיעין. הוא אב לשלושה: נועם, טליה ותמר. עיקר פרנסתו מאירועי שמחה. לאירועים הוא בא עם נהג'עוור. "אני מקפיד תמיד להקים את מערכת ההגברה ולפרק אותה בעצמי. זה חלק מעבודתי. עיקר תפקידי של העוור להיות איתי על הבמה. יש בינינו מילות קוד. כשמרימים את החתן למעלה, למשל, הוא זורק לי מילה ואני מיד מחליף לשיר תוסס וקורא בשמו של החתן".

רגישות לפנייה פתאומית

כשאתה משוחח עם מאיר אינך חש כלל את מגבלותיו. דיבורו שוטף וברור ועולם הדימויים שלו רחב. אהבתו לבריות מסייעת לו בחיים. "בשנים הראשונות, כשלימדתי מוזיקה, פעם אחת הילדים, שהבינו שאני לא יכול לראות אותם, פשוט קפצו עליי באמצע השיעור. בעודי שוכב על הרצפה אמרתי להם: 'אתם יודעים מה הבעיה שלי

אם תיכנסו לכיתה שבה מלמד מאיר רבי, מורה לנגינה, ספק אם תביחנו בדבר-מה חריג. "שלום ילדים, פתחו בבקשה בעמוד חמש, קטע שני מלמעלה", נשמע קולו של מאיר. אבל אם תביטו במבט מעמיק יותר תגלו כי למאיר חוברת בכתב ברייל. התלמידים כבר התרגלו שסגיי-נהור מלמד אותם תווי נגינה. "במרצות השנים פיתחתי שיטת לימוד שמונעת מבוכה משני הצדדים", הוא מחייך.

מאיר (49) נולד בנתיבות. בגיל שש החל ללמוד בבית-ספר לעיוורים בירושלים. לאחר מכן למד מוזיקה. הוריו ומוריו זיהו אצלו פוטנציאל נדיר וסייעו לו להתקדם. מאיר החל לנגן באקורדיון, ובהמשך באורגן ובעודו כלי-נגינה.

נגינה בחושך

המוזיקה תפסה אותו. "כשהגעתי לגיל עשרים ושלוש התחלתי לשיר. תחילה שרתי בעיקר באירועים של בני משפחה וחברים. לצד זה התחלתי ללמד ילדים לנגן", מספר מאיר. "אחי דחף אותי כל הזמן לשיר באירועים ציבוריים. זה היה קשה בהתחלה, כשאתה לא ממש יודע מה קורה סביבך".

איש מהחוגים אינו מעלה על דעתו שהזמר המופיע באירוע עיוור. "אני שומע את הקהל, קולט את האווירה, מריח את הריחות", הוא מסביר. "הרשמים האלה מספקים לי כדי לשיר ולשמח עד סוף הערב". הוא נוהג לסיים את האירוע בשיר מקורי, שבו משולבות מילים על מאור עיניים. "אני מעדיף

פינת ההלכה | מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

במה מדליקים?

שאלה: במה עדיף להדליק נרות חנוכה – בנרות מוצקים או בשמן? והאם עדיפות זו היא גם בנרות שבת?

תשובה: חז"ל אסרו להדליק נרות שבת בסוגי שמנים ופתילות שאינם דולקים יפה, כדי שהאדם לא ייכשל בהטיית הנר, להדליק היטב, ונמצא מחלל שבת במלאכת 'מבעיר'; אבל נרות חנוכה ש"אין לנו רשות להשתמש בהן" מותר להדליקם בכל השמנים והפתילות. עם זה, מצווה מן המובחר להדליק את הנרות חנוכה ואת נרות השבת בשמן זית, שאורו צלול. המהר"ל והשל"ה הוסיפו טעם להעדפת שמן זית בנרות חנוכה, מכיוון שמנורת המקדש ונס חנוכה היו בשמן זית. אם שמן זית אינו מצוי, העדיפו הפוסקים בנרות שבת שאר שמנים שאורם צלול ורק לאחר מכן באה האפשרות להדליק בנרות שעווה, ואילו בנרות חנוכה כתבו שנהגו להדליקם בשעווה.

הרבי מליובאוויטש כתב שבבית חותנו, אדמו"ר הרי"צ "לא ראיתי אף פעם אחת שידליקו בשמן (זית וכיוצא בזה) בנרות שבת-קודש ויום-טוב, כ"אם בנרות חלב, והיפוכו – בנרות חנוכה (שהדליקו רק בשמן)...".

ואכן, למנהג חב"ד, את נרות החנוכה "מדליקים בשמן זית, וה'שמש' – נר של שעווה" (מפני שגור שעווה נוח לטלטול, וכדי להבדיל בין הנרות ל'שמש'). עם זה, בבית-הכנסת מדליקים בנרות מוצקים (וכן נהגו ה'מנחת אלעזר' (ועוד), אולי מפני שאורם גדול.

המהר"ל, ובעקבותיו בעל 'אבני נזר', פוסלים הדלקת נר חנוכה בנרות מוצקים שמעמידים אותם על משטח בלי תנוכיה או פמוטות, אבל רוב הפוסקים מכשירים זאת אפילו לכתחילה. הרבי מבאר שגם הפוסלים לא אמרו זאת אלא כשיש בזה ביזיון המצווה.

מקורות: שבת כגא, שו"ע או"ח סי' רסד ס"ו (שו"ע אדמו"ר הוקן סי"ב) וסי' תרע"ט ו"א וברמ"א ונ"כ ופסקי תשובות ס"ק י"א. 'נר מצוה' למהר"ל מפראג עמ' כ"ד. כ"ו, של"ה, מסכת תמיד, עניני חנוכה. נטעי גבריאיל הל' חנוכה פ"ח, ופ"מ ס"ג. א"ק כרך כז עמ' מו. שערי הלכה ומנהג או"ח ח"א ר"ס קלו. ספר המנהגים עמ' 69.

שמח בחלקו. מאיר מנגן ושר באחד האירועים

איתכם? – שאני ממש אוהב אתכם'. בתוך שניות קמו מעליי וחזרו למקומותיהם", הוא מספר.

גם בחיי היום-יום הוא משתדל לחייך. "לפעמים אני עולה לאוטובוס ושואל את הנהג איזה קו זה. הנהג מגיב: 'אתה לא רואה?', ואני מחזיר לו: 'לא, אני לא רואה'... התשובה מכובן מלווה בחיוך, כדי לא להביך את הנהג". מאיר גם מבקש להעביר מסר: "יש עיוורים שלפעמים עונים באגרסיביות כשפונים אליהם. צריך לדעת שפנייה פתאומית אל עיוור מוציאה אותו מהריכוז, וזה דבר שאדם רגיל אינו מודע לו".

ברכות וישועות

רבים נושעו מברכותיו הקדושות של הרבי מליובאוויטש.

גם כיום אפשר לעלות ולהשתטח על 'הציון' הקדוש של הרבי, ולשלוח מכתבים ל'ציון' לבקשת ברכה.

ohel chabad lubavitch, 226_20 Francis

Lewis Blvd. Cambria Heights, N.Y 11411

Tel: 1-718-723 4545, Fax: 1-718-723 4444

www.ohelchabad.org

חדש: שולחן חג

לכל חגי ישראל ומועדיו

מגוון שיחות לכל חג, מעובדות על-פי אוצר שיחותיו של הרבי מליובאוויטש

להזמנות: טל' 1-718-6041020